

Ekonomiskt bistånd årsstatistik 2014

Belopp samt antal biståndsmottagare
och antal biståndshushåll

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
Statistik – Socialtjänst
Ekonomiskt bistånd årsstatistik 2014
**Utbetalda belopp samt antal biståndsmottagare och antal
biståndshushåll**

OFFICIAL STATISTICS OF SWEDEN
Statistics – Social Welfare
Social assistance: 2014
County and Municipal Expenditures

Information: 075-247 30 00 vx

Statistikfrågor:

Andreas Petersson tel. 075-247 36 19

Ämnesfrågor:

Anette Agenmark tel. 075-247 36 04

Ingrid Jonasson tel. 075-247 32 97

Tidigare publicering:

Denna statistik publicerades under åren 1949–1962 av Socialstyrelsen och under åren 1963–1993 av Statistiska centralbyrån i Statistiska meddelanden, serie S. Från och med 1994 publiceras statistiken av Socialstyrelsen.

Previous publication:

These statistics were published yearly by The National Board of Health and Welfare during the period 1949–1962. Thereafter, Statistics Sweden (SCB) issued this publication in Statistical Reports, series S until 1993. The National Board of Health and Welfare publishes statistics on social assistance since 1994.

Denna publikation skyddas av upphovsrättslagen. Vid citat ska källan uppges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovsmannens tillstånd.

Publikationen finns som pdf på Socialstyrelsens webbplats. Publikationen kan också tas fram i alternativt format på begäran. Frågor om alternativa format skickas till alternativaformat@socialstyrelsen.se

ISSN 1401-0216
ISBN 978-91-7555-323-8
Artikelnummer 2015-6-8
Publicerad www.socialstyrelsen.se, juni 2015

Förord

Denna rapport presenterar officiell statistik om ekonomiskt bistånd som betalats ut av kommunerna under år 2014. Statistiken grundar sig på uppgifter som samlas in från samtliga kommuner i landet och innehåller uppgifter om utbetalda belopp för ekonomiskt bistånd samt antal biståndsmottagare och biståndshushåll.

Uppgifter till officiell statistik samlas in för att allmänhet och samhällsaktörer ska vara välinformerade om förhållanden och utveckling inom hälsa, vård och omsorg, så att en saklig debatt kan föras och väl underbyggda beslut fattas. Rapporten har sammanställts av Andreas Petersson.

Stockholm i juni 2015

Lars Grönvik
Enhetschef
Statistik 1
Avdelningen för statistik och jämförelser

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning	7
Biståndshushåll	7
Biståndsmottagare	8
Jämförelser med tidigare år	8
Bakgrund	9
Statistikens innehåll	12
Läsanvisning av rapport och tabeller	12
Resultat	14
Biståndshushåll	14
Hushållens genomsnittliga biståndsbelopp och biståndstid	18
Biståndsmottagare	22
Ekonomiskt bistånd per invånare	27
Statistikens tillförlitlighet	28
Tillförlitligheten totalt	28
Osäkerhetskällor och mätfel	29
Jämförbarhet över tid	32
Definitioner och ordförklaringar	35
Tabellförteckning	39
Teckenförklaringar	41
Social assistance 2014	42
Summary	42
List of tables	44
Explanations of the symbols	46
Swedish – English Glossary	47
Bilaga 1. Bortfall 2013	49
Bilaga 2. Tabeller	50

Sammanfattning

I denna rapport redovisar Socialstyrelsen officiell statistik över ekonomiskt bistånd för år 2014. Inga större förändringar kan noteras på riksnivå vid en jämförelse mellan 2014 och 2013 års statistik. Statistiken för år 2014 präglas dock av stora problem med bortfall. Bakgrunden till detta är att vissa kommuner inte har levererat statistikuppgifter. Några av de kommuner som inte kunnat lämna uppgifter saknar uppgifter så långt tillbaka som från år 2011. Socialstyrelsen har inte bedömt det vara lämpligt att försöka skatta de uppgifter som saknas för dessa kommuner på riks och läns nivå. På grund av detta redovisas ingen statistik på länsnivå för de berörda kommunernas län. För riket redovisas statistik men värdena är underskattade med uppskattningsvis en procent. Nedan görs en sammanfattning av insamlingen för år 2014.

Biståndshushåll

- År 2014 fick 226 684 hushåll ekonomiskt bistånd någon gång under året.
- Totalt betalades drygt 10,5 miljarder kronor ut år 2014, vilket är en minskning med 2,2 procent mot år 2013 räknat i fasta priser. Om det inte funnits något bortfall hade minskningen istället varit drygt en procent.
- I Sverige fick 5,6 procent av alla hushåll i befolkningen bistånd år 2014 vilket är i stort sett oförändrat jämfört med år 2013.
- Biståndshushållen domineras av ensamhushåll. Oavsett år utgör män utan barn den största gruppen.
- Sett till samtliga hushållstyper i befolkningen är ekonomiskt bistånd vanligast bland ensamstående kvinnor med barn. År 2014 fick 21 procent av de ensamstående mödrarna ekonomiskt bistånd.
- Av Sveriges barn bodde 7 procent i hushåll som fick ekonomiskt bistånd någon gång under året. Av dessa bodde 2,6 procent av barnen i familjer som fick långvarigt bistånd det vill säga, i minst 10 månader under året. Det är i stort sett oförändrat mot föregående år.
- Den genomsnittliga biståndstiden per hushåll var 6,5 månader under år 2014, vilket också det är i stort sett oförändrat jämfört med år 2013.
- Det genomsnittliga biståndsbeloppet var 46 521 kronor per hushåll. Det är en minskning med drygt 1,8 %, beräknat i fasta priser.
- Under år 2014 fördelades beloppen för ekonomiskt bistånd relativt jämt över årets månader med undantag för december månad som påverkades kraftigt av ett partiellt bortfall.

Biståndsmottagare

- Sammantaget fick 4,2 procent av befolkningen ekonomiskt bistånd år 2014 jämfört med 4,3 procent år 2013. Under året fanns 410 621 biståndsmottagare, varav 270 300 var vuxna (129 660 kvinnor, 140 614 män och 26 vuxna personer med okänt kön), och 140 321 barn.
- Av de vuxna biståndsmottagarna var 38 procent mellan 18 och 29 år vilket är i stort sett oförändrat i förhållande till föregående år.
- Av de vuxna biståndsmottagarna var det 38 procent som hade ekonomiskt bistånd i minst tio månader under år 2014. Föregående år fick 39 procent av biståndsmottagarna långvarigt bistånd.

Jämförelser med tidigare år

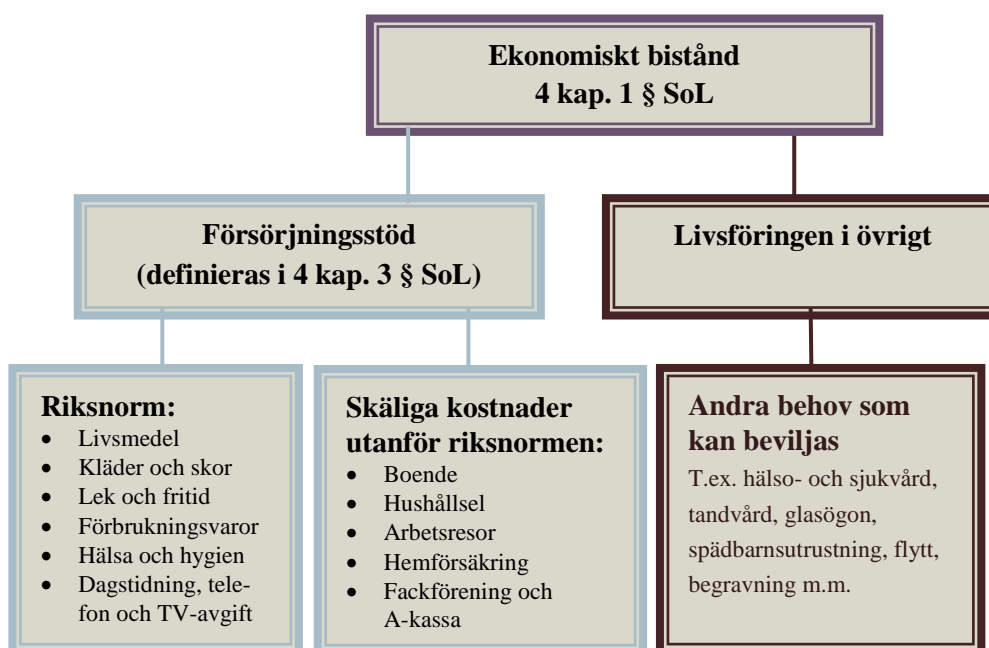
- På grund av det bortfall som ej skattas på riks- samt länsnivå så måste hänsyn till detta tas vid jämförelser med tidigare år. Uppgifter saknas för Botkyrka, Högsby samt Lycksele år 2014 och riksvärden är inte justerade för bortfallet av dessa kommuner. Kommunerna utgjorde år 2011, då de senast rapporterade in, drygt 1 procent av alla hushåll i riket, och drygt 1 procent av det totalt utbetalade ekonomiska biståndet.

Bakgrund

Statistik om ekonomiskt bistånd ingår i Sveriges officiella statistik och omfattar uppgifter från Sveriges kommuner. Statistiken avser ekonomiskt bistånd i form av försörjningsstöd och bistånd för livsföringen i övrigt. Före år 2012 ingick även utbetalad introduktionsersättning i statistiken¹.

Försörjningsstödet är uppdelat i en riksnorm och i en del som avser rätt till bistånd för skäligen kostnader för ett antal regelbundet återkommande behovsposter. Riksnormen fastställs varje år av regeringen. Beloppen ska åter spegla en skälig konsumtionsnivå och täcka ett antal personliga och hushållsgemensamma kostnader (se tabell A, sida 8). Därtill kommer skäliga kostnader för boende, hushållsel med mera. Utgifter för tandvård, hälso- och sjukvård, begravning, etcetera räknas till livsföringen i övrigt. Skissen nedan redogör för vad som ingår i begreppet ekonomiskt bistånd. Biståndet ges enligt Socialtjänstlagen (2001:453). Bistånd för vård- och behandlingsinsatser redovisas inte som ekonomiskt bistånd.

¹ Introduktionsersättning ingår i statistiken mellan 1993 och 2011. Se förklaring i avsnittet statistikens tillförlitlighet.

Tabell A. Riksnormen 2014²⁾, personliga kostnader

Personliga kostnader i kronor per hemmavarande barn och skolungdom

Ej lunch 5 dagar/vecka

Ålder	0	1-2	3	4-6
Kronor	1 610	1 800	1 550	1 730

Med lunch

Ålder	0	1-2	3	4-6	7-10	11-14	15-18	19-20
Kronor	1 740	1 980	1 730	1 980	2 410	2 840	3 250	3 280

Personliga kostnader i kronor - vuxna

	Ensamstående	Sammanboende
Kronor	2 950	5 320

Gemensamma hushållskostnader i kronor – medlemmar i hushållet

Antal personer	1 pers.	2 pers.	3 pers.	4 pers.	5 pers.	6 pers.	7 pers.
Kronor	930	1 040	1 310	1 490	1 710	1 950	2 120

Exempel: En ensamstående kvinna med ett barn på sju år ansöker om försörjningsstöd. Hushållets behov av försörjningsstöd är enligt riksnormen 2950 + 2410 + 1040 kronor + skäliga kostnader för boende, hushåll, arbetsresor med mera. Efter att ansökan prövats beviljas försörjningsstöd med totalbeloppet minskat med hushållets sammanlagda inkomster som exempelvis barnbidrag, underhållsstöd och bostadsbidrag. För mer information se ”Ekonomiskt bistånd. Handbok för socialtjänsten”.

Kommunernas skyldighet att lämna uppgifter

Uppgifterna samlas in med stöd av lagen (2001:99), förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt förordningen (1981:1370) om skyldighet för socialnämnderna att lämna statistiska uppgifter.

Faktorer som påverkar omfattningen av ekonomiskt bistånd

Nivån på biståndsmottagandet i samhället påverkas av en mängd samverkande faktorer som konjunkturläget och tillgången på arbete, utformningen av trygghetssystemen, befolkningsförändringar samt inkomst- och kostnadsutvecklingen. Skälen till att människor behöver ekonomiskt bistånd är både strukturella och individuella. En av de viktigaste faktorerna som påverkar behovet av ekonomiskt bistånd är situationen på arbetsmarknaden. När arbetslösheten är hög stiger också biståndsmottagandet med viss eftersläpning.

² Se mer om riksnormen på Socialstyrelsens webbplats:

http://www.socialstyrelsen.se/ekonomiskt_bistand/forsorjningsstod/riksnormen

De flesta som behöver ekonomiskt bistånd är arbetslösa och har inte rätt till någon arbetslöshetsersättning.

Statistikens innehåll

Statistiken avser ekonomiskt bistånd i form av:

- Försörjningsstöd (inklusive kostnad för eventuellt tillfälligt boende) och bistånd för livsföringen i övrigt enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453)³.
- För åren 1993–2011 ingår introduktionsersättning enligt lag (1992:1068) om introduktionsersättning för flyktingar och vissa andra utlänningar i statistiken.

Statistiken redovisar:

- Antal personer och hushåll
- Totalt utbetalda belopp avseende respektive år

Statistiken är uppdelad efter:

- kön
- ålder
- biståndstid
- inrikes respektive utrikes födda
- hushållstyp
- kommun, län, stadsdelar samt totala uppgifter för hela riket
- flykting respektive inte flykting
- biståndsbelopp avseende år 2014 samt tidsserie avseende 1990–2014

Från och med statistikår 2010 samlas även uppgifter in om försörjningshinder och ändamål med utbetalat ekonomiskt bistånd. Denna statistik kommer att redovisas separat på Socialstyrelsens webbplats under september månad (<http://www.socialstyrelsen.se/>).

Läsanvisning av rapport och tabeller

Rapporten inleds med en sammanfattning och en kortfattad beskrivning av statistikens bakgrund, syfte och innehåll. I resultatavsnittet redovisas uppgifter på riksnivå för år 2014 samt tidsserier för åren 1990–2014. Skillnaden mellan åren och mellan olika grupper beskrivs genom antal och procent. I något fall beskrivs skillnaden genom procentenheter vilket innebär en redovisning av differensen mellan två procentsatser. Avsnitten gällande *Statistikens tillförlitlighet*, *Definitioner och ordförklaringar* samt *Jämförbarhet över tid* ger en beskrivning av kvaliteten på statistiken om ekonomiskt bistånd. Slutligen redovisas en tabellbilaga med uppgifter på riksnivå (tabell 1–11), på kommun- och länsnivå (tabell 12–13) samt på stadsdelsnivå för Stockholm, Malmö och Göteborg (tabell 14–15).

³ Inklusive 4 kap. 2 § i socialtjänstlagen (2001:453) i förekommande fall, när socialnämnden ger bistånd utöver vad som följer av 1 § om det finns skäl för det.

Vid jämförelser mellan olika år är det viktigt att beakta att introduktionsersättning inte ingår i statistiken från och med 2012. I anslutning till rapportens tabeller och diagram finns därför angivet vilka uppgifter som ingår vid de årsvisa jämförelserna. Vid jämförelser av uppgifter mellan år är det även viktigt att ta hänsyn till att uppgifterna för 2014 är underskattade med uppskattningsvis 1 procent på grund av att uppgifter saknas från Botkyrka, Högsby och Lycksele.

Mer information om ekonomiskt bistånd, statistikuppgifter och öppna jämförelser finns på Socialstyrelsens webbplats. Se följande länkar:

<http://www.socialstyrelsen.se/ekonomisktband>

<http://www.socialstyrelsen.se/statistik/statistikdatabas>

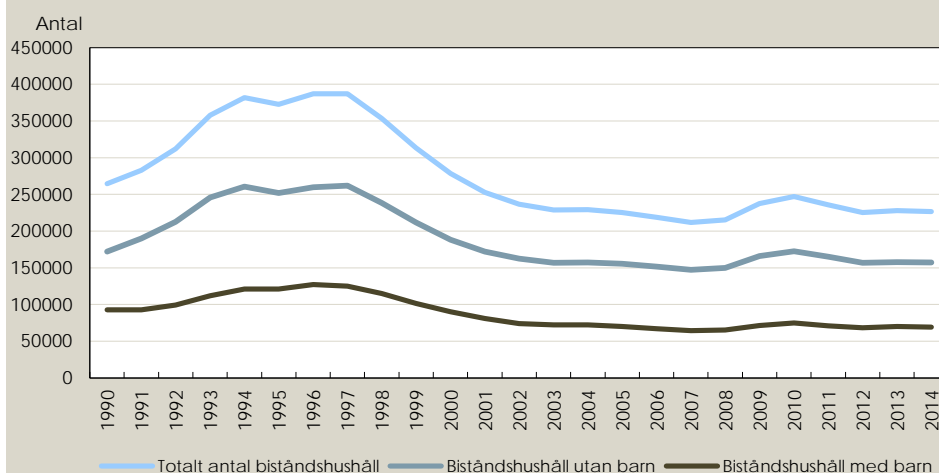
<http://www.socialstyrelsen.se/oppnajokforelser/ekonomisktband>

Resultat

Biståndshushåll

Nedanstående diagram visar hur hushållens behov av ekonomiskt bistånd har varierat över tid.

Diagram A. Antal biståndshushåll, totalt samt med respektive utan barn, år 1990-2014.

Källa: Socialstyrelsens register över ekonomiskt bistånd

Not: 1993-2011 inkluderas hushåll som fått introduktionsersättning, från och med 2012 ingår inte denna grupp längre i statistiken.

Uppgifter saknas för Botkyrka, Högsby samt Lycksele år 2014.

Under år 2014 fick 226 684 hushåll ekonomiskt bistånd, vilket uppskattningsvis är 5,6 procent av hushållen i befolkningen⁴. Sett över de senaste decennierna var biståndshushållen som flest i mitten av 1990-talet (diagram A).

Tabell B. Biståndshushåll fördelat efter inrikes resp. utrikes födda, år 2014. Avrundade andelsvärden.

	Samtliga hushåll	Inrikes födda hushåll	Flyktinghushåll	Utrikes födda hushåll exkl flyktingar	Därav hushåll där båda vuxna är utrikes födda
Antal	226 684	108 562	26 156	91 966	89 297
Procent	100	48	11	41	
Förändring från föregående år, procent	-1	-6	29	-2	-2

Källa: Socialstyrelsens register över ekonomiskt bistånd

Uppgifter saknas för Botkyrka, Högsby samt Lycksele år 2014.

⁴ På grund av begränsningar i skattningen av det totala antalet hushåll på riksnivå inkluderas enbart hushåll där sökande är 18-64 år.

Tabell B visar att totala antalet biståndshushåll som fått ekonomiskt bistånd någon gång 2014 minskat med drygt en procent från föregående år, vilket kan antas bero på det bortfall som inte skattas. Antalet inrikes födda hushåll är 108 562 och har minskat med sex procent. Totala antalet hushåll⁵ där någon eller båda av de sökande av ekonomiskt bistånd är födda utomlands uppgår till 118 122 stycken. Av dessa tillhör 26 156 (22 procent) kategorin flyktinghushåll⁶. Med flyktinghushåll avses att någon i hushållet är en nyanländ utländsk person med uppehållstillstånd på grund av skyddsbehov. Till flyktinghushåll räknas hushåll där någon av de sökande räknas som flykting. Som flykting räknas en person från och med det år han/hon har fått uppehållstillstånd samt ytterligare tre kalenderår. Antalet flyktinghushåll har ökat med 29 procent mot föregående år medan antalet övriga utrikes födda hushåll minskat med 2 procent. Utbetalningarna har dock inte ökat med samma storlek. En trolig förklaring är det så kallade glappet, se vidare sidan 28.

Diagram B. Antal biståndshushåll fördelade efter hushållstyp, år 1990-2014.

Källa: Socialstyrelsens register över ekonomiskt bistånd

Not: 1993-2011 inkluderar hushåll som fått introduktionsersättning, från och med 2012 ingår inte denna grupp längre i statistiken.

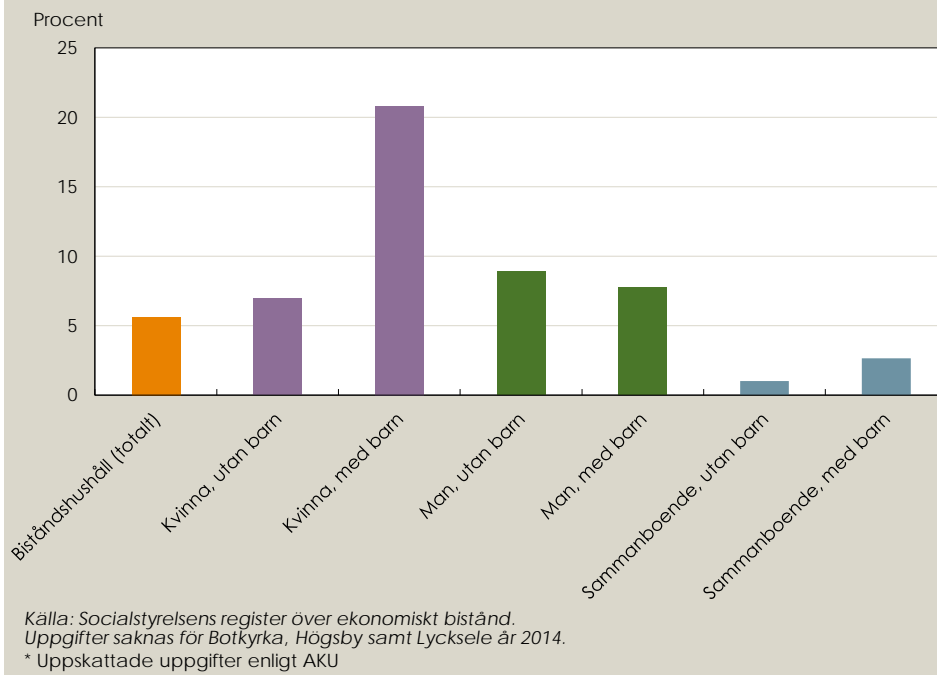
Uppgifter saknas för Botkyrka, Högsby samt Lycksele år 2014.

Biståndshushållen domineras av ensamhushåll, vilket framgår av diagram B. Under hela den redovisade perioden utgör ensamstående män utan barn den största gruppen. Därefter kommer ensamstående kvinnor utan barn, följt av kvinnor och sammanboende par med barn. Sammanboende par utan barn och män med barn är de hushållstyper där ekonomiskt bistånd förekommer i minst utsträckning.

⁵ Se närmare beskrivning i avsnittet Definitioner och ordförklaringar

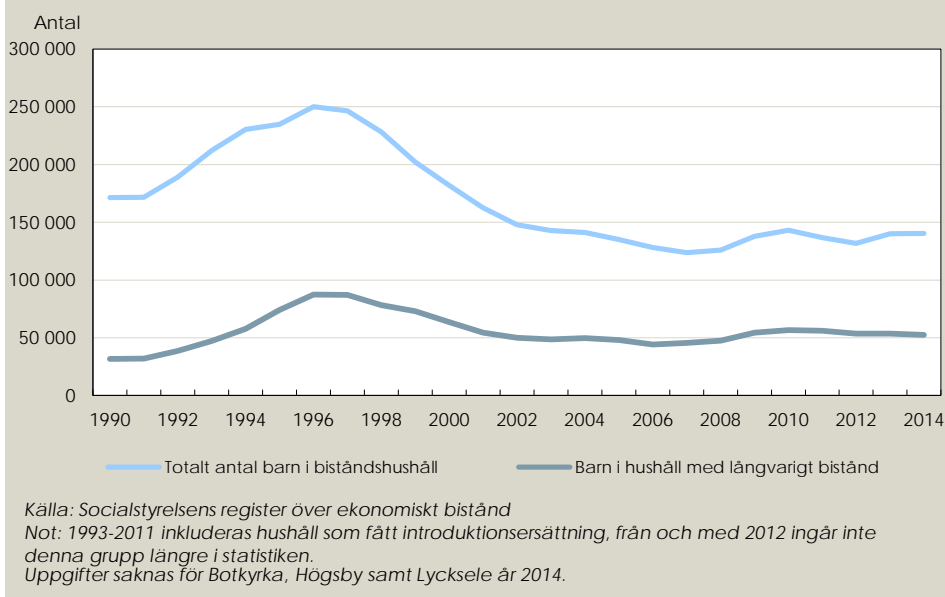
⁶ Se närmare beskrivning i avsnittet Definitioner och ordförklaringar

Diagram C. Andel biståndshushåll i förhållande till hushåll i befolkningen* år 2014. Avrundade andelsvärden.

Under år 2014 fick 35 649 ensamstående kvinnor med barn bistånd, vilket uppskattningsvis utgör 21 procent av motsvarande hushållstyp i befolkningen (diagram C). Därmed är detta den hushållstyp där ekonomiskt bistånd är vanligast. Motsvarande andel för ensamstående män med barn är 8 procent och siffran för sammanboende par med barn är 3 procent.

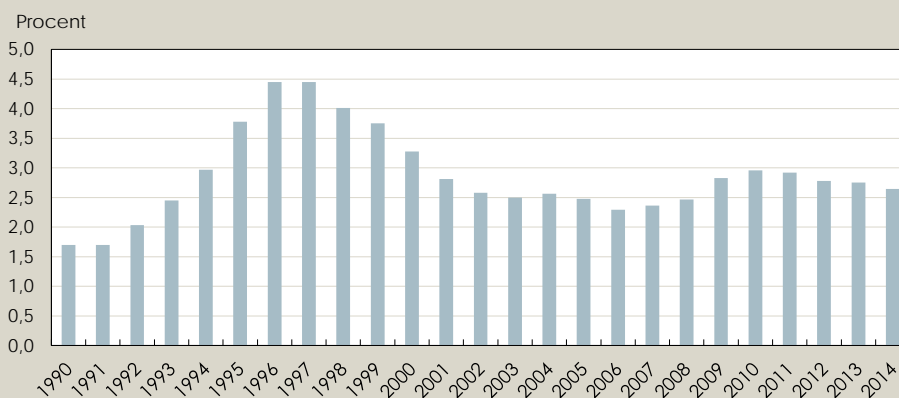
Diagram D. Antal barn i biståndshushåll, totalt samt i hushåll med långvarigt bistånd (10-12 månader under året), år 1990-2014.

Under år 2014 fanns 140 321 barn i hushåll som fick ekonomiskt bistånd någon gång under året, vilket är 7 procent av alla Sveriges barn. Andelen och antalet barn är i stort sett oförändrad mot föregående år. Diagram D visar totalt antal barn i biståndshushåll för åren 1990–2014. I tabellbilagan, tabell 13, redovisas antal barn per kommun år 2014.

Diagram E. Andel barn i biståndshushåll med långvarigt bistånd (10-12 månader under året), i förhållande till barn i befolkningen, år 1990-2014.

Källa: Socialstyrelsens register över ekonomiskt bistånd

Not: 1993-2011 inkluderar hushåll som fått introduktionsersättning, från och med 2012 ingår inte denna grupp längre i statistiken.

Uppgifter saknas för Botkyrka, Högsby samt Lycksele år 2014.

Antalet barn i hushåll med långvarigt bistånd har minskat något i jämförelse med föregående år. År 2014 fanns drygt 52 500 barn i dessa hushåll (diagram D). Det motsvarar 2,6 procent av alla Sveriges barn. Under den senaste tioårsperioden har andelen barn som finns i hushåll med långvarigt ekonomiskt bistånd varierat mellan 1,7 och 4,4 procent, som framgår av diagram E.

Hushållens genomsnittliga biståndsbelopp och biståndstid

Sedan år 1990 har det genomsnittliga biståndsbeloppet per hushåll successivt ökat (tabellbilaga, tabell 1).

Tabell C. Genomsnittligt biståndsbelopp efter inrikes resp. utrikes födda hushåll, 2014. Avrundade andelsvärden.

	Samtliga hushåll	Inrikes födda hushåll	Flyktinghushåll	Utrikes födda hushåll exklusive flyktingar	Därav hushåll där både vuxna är utrikes födda
Utbetalt belopp i medeltal per hushåll, kronor	46 521	41 006	28 638	58 117	58 440
Förändring från 2013, procent	-2	2	-33	0	0

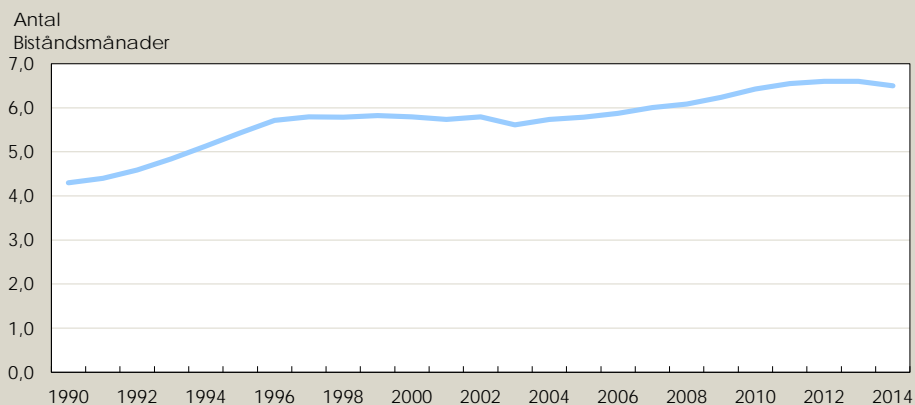
Källa: Socialstyrelsens register över ekonomiskt bistånd.

Uppgifter saknas för Botkyrka, Högsby samt Lycksele år 2014.

Under 2014 var det genomsnittliga biståndsbeloppet för året drygt 46 500 kronor uttryckt i fasta priser, vilket är en liten minskning i jämförelse med 2013. Det genomsnittliga biståndsbeloppet för flyktinghushåll minskade med 33 procent men det totalt utbetalda beloppet till flyktinghushåll ökade med drygt 6 procent i fasta priser i jämförelse med 2013 (se tabell 2). Antalet flyktinghushåll har alltså ökat, men flyktinghushållen har i genomsnitt fått lägre belopp utbetalda. Det lägre genomsnittliga beloppet beror sannolikt på att utfasningsperioden när det gäller flyktingar med introduktionsersättning är avslutad. Detta innebär att alla flyktingar nu omfattas av etableringsreformen och ska få sin huvudsakliga försörjning i form av etableringsersättning från Arbetsförmedlingen (tabell C och tabellbilaga, tabell 5).

Etableringsreformens genomslag påverkar sannolikt även biståndstiderna när det gäller gruppen flyktingar.

Diagram F. Genomsnittligt antal biståndsmånader per hushåll under åren 1990–2014.

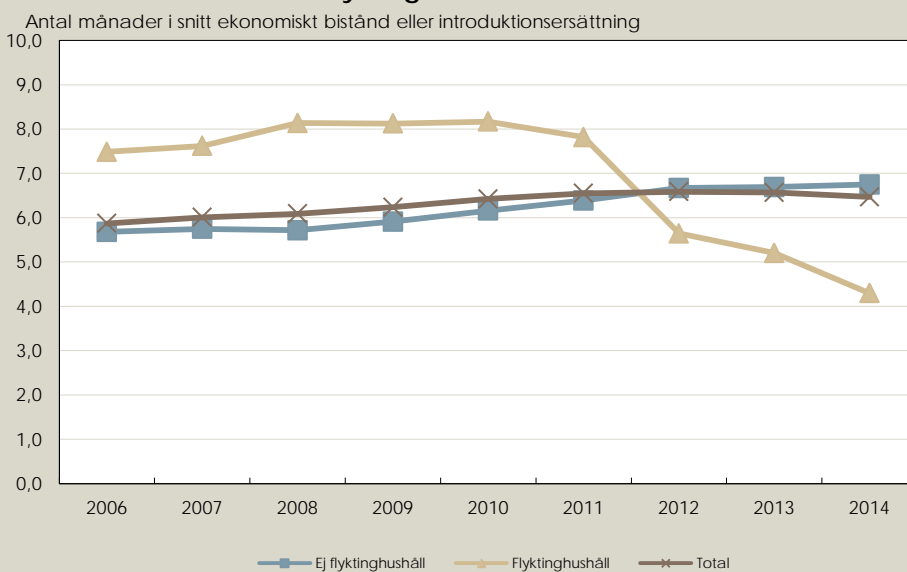

Källa: Socialstyrelsens register över ekonomiskt bistånd

Not: 1993-2011 inkluderas hushåll som fått introduktionsersättning, från och med 2012 ingår inte denna grupp längre i statistiken. Uppgifter saknas för Botkyrka, Högsby samt Lycksele år 2014.

Av diagram F framgår att den genomsnittliga biståndstiden per hushåll har ökat från 4,3 månader till 6,6 månader under åren 1990–2013. De senaste två åren har biståndstiden minskat något från 6,6 till 6,5 månader. Det är främst bland flyktinghushållen som det genomsnittliga antalet biståndsmånader har minskat.

Diagram G. Genomsnittligt antal biståndsmånader för hushåll, uppdelat på hushåll där ingen i hushållet är flykting respektive där en eller båda i hushållet är flyktingar.

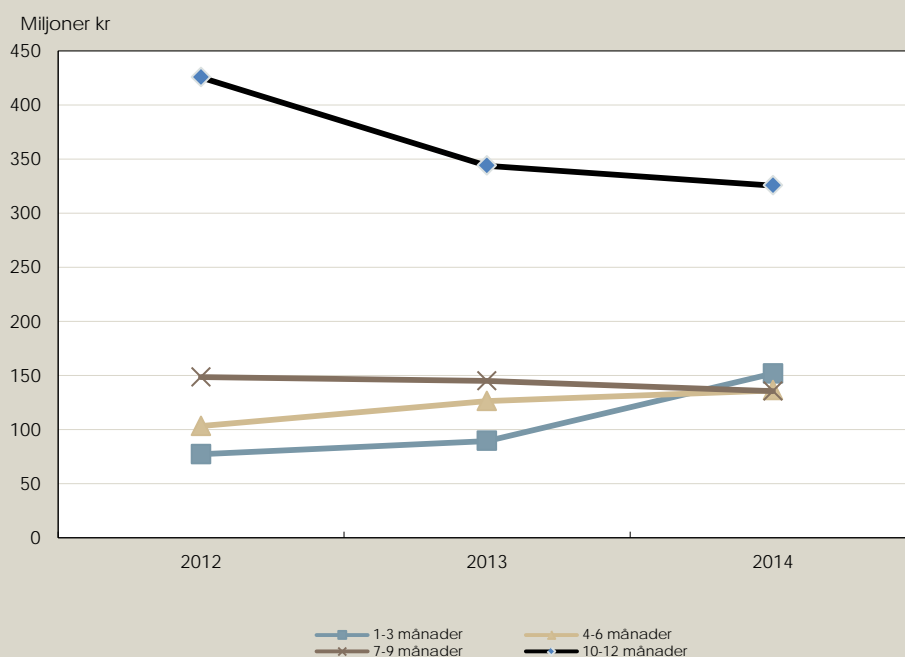

Källa: Socialstyrelsens register över ekonomiskt bistånd

Uppgifter saknas för Botkyrka, Högsby samt Lycksele år 2014.

Det genomsnittliga antalet biståndsmånader bland flyktinghushåll har minskat från ungefär 8,2 månader år 2010 till 4,3 år 2014. År 2013 var antalet biståndsmånader i snitt för hushåll där en eller bägge var flyktingar 5,2. För hushåll där ingen av de sökande är flykting ses ingen större skillnad mellan 2012-2014 när det gäller utbetalda belopp och antal hushåll.

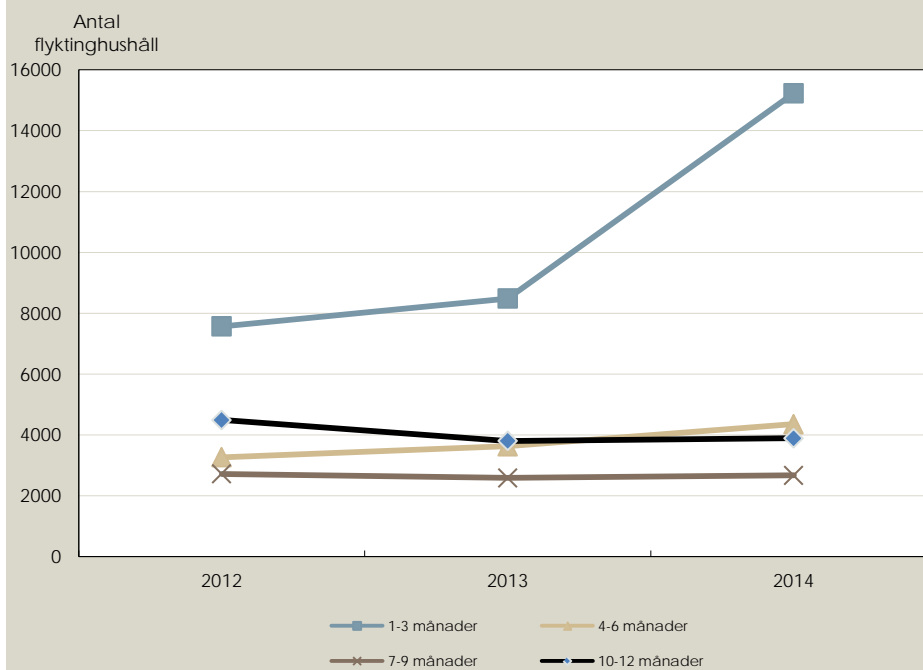
Diagram H. Utbetalt ekonomiskt bistånd i miljoner kr, för hushåll där minst en sökande är flykting, fördelat på antal månader med bistånd.

Källa: Socialstyrelsens register över ekonomiskt bistånd
Uppgifter saknas för Botkyrka, Högsby samt Lycksele år 2014

Det utbetalda biståndet bland flyktinghushåll med korta biståndsperioder har ökat medan det minskat för de med längre perioder. För hushåll där ingen är flykting ligger detta på ungefär samma nivå under perioden 2012–2014.

Diagram I. Antal hushåll där minst en sökande är flykting, fördelat på antal månader med bistånd

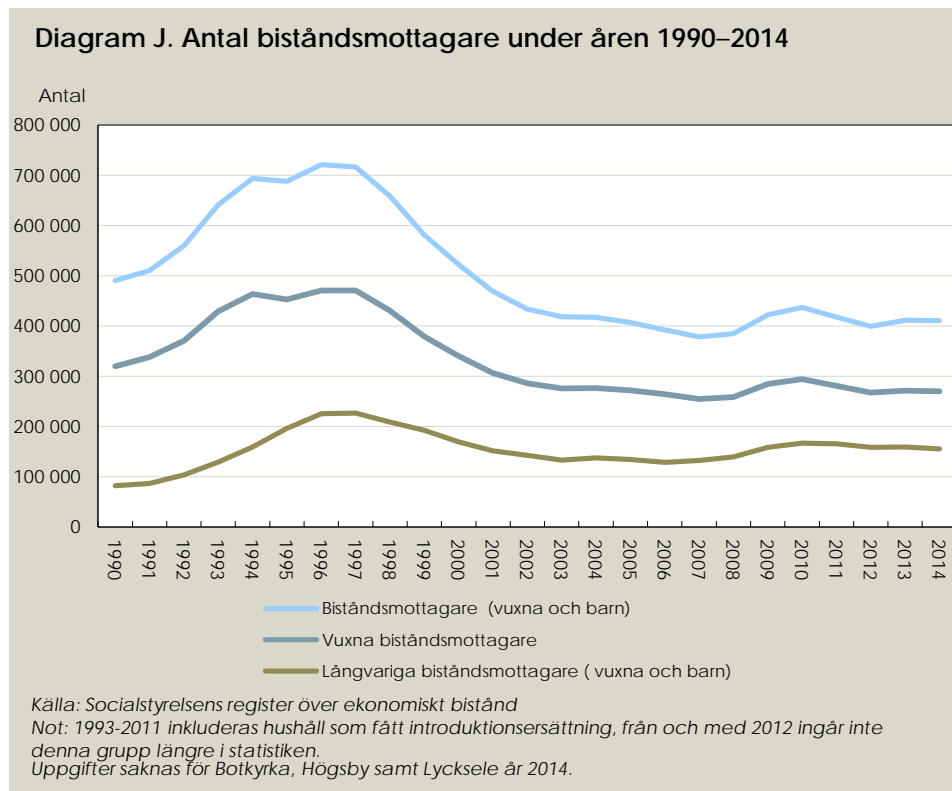

Källa: Socialstyrelsens register över ekonomiskt bistånd
Uppgifter saknas för Botkyrka, Högsby samt Lycksele år 2014

Antalet flyktinghushåll med kort bistandsperiod har ökat medan det minskat något för de med längre perioder. För hushåll där ingen är flykting ligger antalet snittmånader på ungefär samma nivå för åren 2012–2014.

Biståndsmottagare

Nedanstående diagram visar hur det totala antalet biståndsmottagare varierat över tid.

Antalet biståndsmottagare var som störst under mitten av 1990-talet. År 2014 fick 4,2 procent av befolkningen ekonomiskt bistånd någon gång under året. Det är en minskning jämfört med 2013, då 4,3 procent av befolkningen fick bistånd.

År 2014 fanns totalt 410 621 antal biståndsmottagare (270 274 vuxna och 140 321 barn). Det innebär en ökning med en dryg procent från föregående om hänsyn tas till det bortfall som ej skattas.

Oavsett år är det ungefär lika många män och kvinnor som får ekonomiskt bistånd.

År 2014 fick 38 procent av de vuxna biståndsmottagarna (18 år och äldre) bistånd under minst tio månader under kalenderåret och definierades därmed som långvariga biståndsmottagare. Långvarigt biståndsmottagande var i stort sett lika vanligt bland kvinnor som bland män (se tabellbilaga, tabell 10). År 2013 var 39 procent av de vuxna biståndsmottagarna långvariga. Andelen för 2012 var 40 procent.

Tabell D. Vuxna biståndsmottagare fördelade efter kön och ålder, antal samt andel av befolkningen, 2014. Avrundade andelsvärden.

Kön och ålder	Biståndsmottagare, antal	Andel av alla kvinnliga resp. manliga biståndsmottagare (%)	Andel biståndsmottagare av alla invånare i samma kategori (%)	Förändring av antal biståndsmottagare i procent 2013-2014
Kvinnor				
18-19 år	8 665	7	8	-5
20-24 år	21 530	17	7	-9
25-29 år	17 398	14	6	-2
30-39 år	28 969	23	5	0
40-49 år	25 425	20	4	-2
50-59 år	17 445	14	3	1
60-64 år	5 397	4	2	4
65- w år	3 918	3	0	-1
Summa 18-w år	128 747	100	3	-2
Män				
18-19 år	10 174	7	8	-1
20-24 år	25 048	18	7	-3
25-29 år	18 854	14	6	2
30-39 år	28 701	21	5	4
40-49 år	23 941	17	4	0
50-59 år	20 547	15	3	2
60-64 år	6 733	5	2	3
65- w år	5 474	4	1	3
Summa 18-w år	139 472	100	4	1

Källa: Socialstyrelsens register över ekonomiskt bistånd.
Uppgifter saknas för Botkyrka, Högsby samt Lycksele år 2014.
Enbart vuxna med korrekta personnummer ingår i tabellen.

Av tabell D framgår att yngre personer är den största gruppen biståndsmottagare i befolkningen. Oavsett kön utgör andelen unga biståndsmottagare i åldern 18-29 år mellan 6 och 8 procent av befolkningen.

Totalt varierar andelen biståndsmottagare mellan 0,6 och 10,3 procent i förhållande till befolkningen i respektive kommun (tabellbilaga, tabell 13).

Tabell E. Vuxna biståndsmottagare fördelade efter ålder och inrikes resp. utrikes födda, 2014, antal samt andel av befolkningen. Avrundade andelsvärden.

Ålder och inrikes resp. utrikes födda	Bistånds mottagare, antal	Andel av alla in- resp. utrikes födda bistånds mottagare (%)	Andel bistånds mottagare av alla invånare i samma kategori (%)	Förändring av antal bistånds mottagare i procent 2013–2014
Inrikes födda				
18–19 år	8 572	7	4	-17
20–24 år	28 297	24	5	-12
25–29 år	18 359	15	4	-3
30–39 år	21 763	18	2	-3
40–49 år	18 178	15	2	-9
50–59 år	15 412	13	2	-2
60–64 år	4 594	4	1	-2
65– w år	4 159	3	0	4
Summa 18–w år	119 334	100	2	-7
Utrikes födda, inklusive flyktingar				
18–19 år	10 267	7	36	9
20–24 år	18 281	12	20	4
25–29 år	17 893	12	12	3
30–39 år	35 907	24	12	5
40–49 år	31 188	21	12	4
50–59 år	22 580	15	10	4
60–64 år	7 536	5	9	7
65– w år	5 233	4	2	-1
Summa 18–w år	148 885	100	11	4

*Källa: Socialstyrelsens register över ekonomiskt bistånd
Uppgifter saknas för Botkyrka, Högsby samt Lycksele år 2014.
Enbart vuxna med korrekta personnummer ingår i tabellen.*

För inrikes födda var biståndsmottagande vanligast i åldern 20–24 år, där andelen biståndsmottagare av befolkningen var 5 procent. För utrikes födda, inklusive flyktingar, var det vanligast med bistånd i åldern 18–19 år. Dessa biståndsmottagare utgjorde 36 procent av motsvarande grupp i befolkningen (tabell E).

Jämfört med 2013 minskade antalet inrikes födda vuxna biståndsmottagare med 7 procent. Antalet vuxna utrikes födda biståndsmottagare, inklusive flyktingar, ökade med 4 procent.

Beloppen för ekonomiskt bistånd

Nedanstående diagram visar hur det utbetalde ekonomiska biståndet (exklusive introduktionsersättning) varierat över tid.

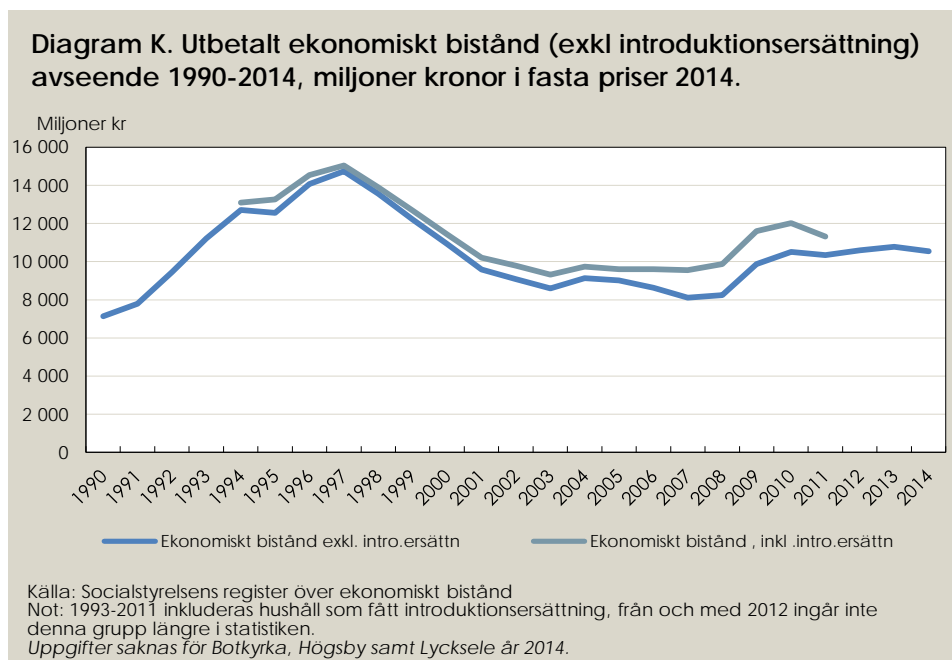

Diagram K beskriver utvecklingen av ekonomiskt bistånd, inklusive och exklusive introduktionsersättning, omräknat till fasta priser. Högst belopp beviljades under krisåren på 1990-talet. År 1997 utbetalades 15,1 miljarder kronor vilket är det högsta utbetalade beloppet under mätperioden. Efter krisåren minskade utbetalningarna fram till år 2001 för att sedan plana ut. 2007 började utbetalningarna av ekonomiskt bistånd, exklusive introduktionsersättning successivt att öka igen (Tabellbilaga, tabell 2a).

Tabell F. Biståndshushåll och biståndsbelopp 2014 fördelat efter inrikes resp. utrikes födda. Avrundade andelsvärden.

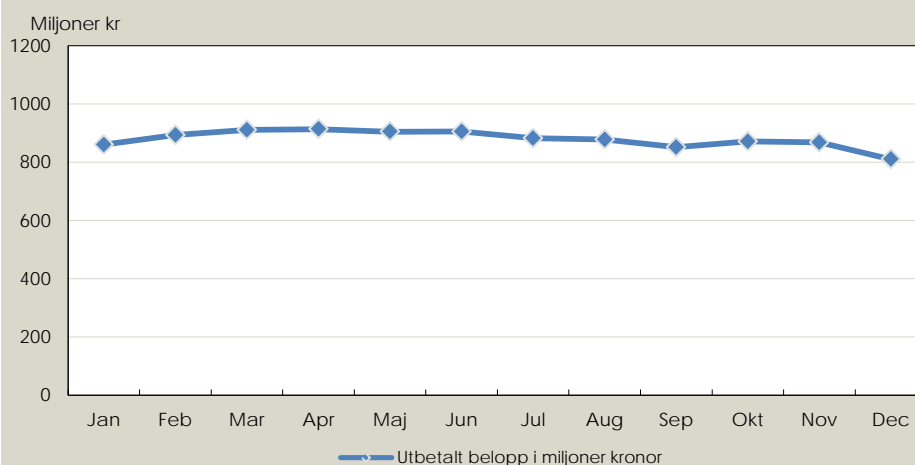
	Samtliga hushåll	Inrikes födda hushåll	Flyktinghushåll	Utrikes födda hushåll exkl. flyktingar	Därav hushåll där båda vuxna är utrikes födda
Totalt utbetalt bistånd i miljoner kronor	10 546	4 452	749	5 345	5219
Procent	100	42	7	51	
Förändring från år 2013, procent	-2	-4	6	-2	-2

Källa: Socialstyrelsens register över ekonomiskt bistånd
Uppgifter saknas för Botkyrka, Högsby samt Lycksele år 2014.

Under år 2014 beviljade kommunerna 10,5 miljarder kronor i ekonomiskt bistånd vilket var en minskning med 2 procent i fasta priser jämfört med 2013. Till flyktinghushåll utbetalades 749 miljoner kronor, vilket var en ökning med 6 procent jämfört med år 2013.

Biståndsbelopp per månad

Diagram L. Utbetalt ekonomiskt bistånd per månad 2014

Källa: Socialstyrelsens register över ekonomiskt bistånd
Uppgifter saknas för Botkyrka, Högsby samt Lycksele år 2014.

Under år 2014 var biståndsbeloppen relativt jämnt fördelade över året, med undantag för något lägre belopp i december (Diagram L). Denna månad har ett partiellt (delvis) bortfall eftersom vissa kommuner har rapporterat in fel-

aktiga uppgifter som efter kontakt med kommunerna har tagits bort från statistiken (se kapitel Statistikens tillförlitlighet).

De månadsvisa beloppen varierade mellan 795 och 944 miljoner kronor (diagram I och tabellbilaga, tabell 6).

Ekonomiskt bistånd per invånare

Beviljat bistånd, räknat per invånare i en kommun, varierar mycket mellan olika kommuner och län. Större kommuner har oftast högre kostnader per invånare jämfört med mindre kommuner. Under 2014 var genomsnittet för riket 1 088 (mot 1 125 kr år 2013) per invånare. Beloppen per invånare var för Stockholm 1 062, Malmö 2 834 och Göteborg 2 202 kr (tabellbilaga, tabell 12).

Statistikens tillförlitlighet

Tillförlitligheten totalt

Från och med januari 2012 samlas statistik om ekonomiskt bistånd in månadsvis och redovisas fortlöpande under året som preliminär månadsstatistik. För att öka statistikens tillförlitlighet rapporterar kommunerna uppgifterna även vid årets slut. De uppgifter som lämnats vid årets slut, som är kontrollerade och eventuellt reviderade av kommunerna, utgör den årliga officiella statistiken och ersätter även tidigare publicerad preliminär månadsstatistik.

Generellt är tillförlitligheten i de insamlade årsuppgifterna god. Tätare insamling med kortare svarstid har dock ökat både totalt och partiellt (delvis) bortfall. Totalt bortfall skattas på läns- och riksnivå men partiellt bortfall lämnas utan åtgärd, vilket är viktigt att beakta vid årsvisa jämförelser (se avsnittet Bortfall).

För åren 1993–2011 ingår introduktionsersättning enligt lag (1992:1068) om introduktionsersättning för flyktingar och vissa andra utlänningar i statistiken. Detta måste beaktas vid jämförelser med publicerade uppgifter från tidigare år.

Bidragstagare som flyttar

Faktorer som kan påverka statistikens kvalitet är att hushåll flyttar mellan kommunerna samt att hushållens sammansättning ändras under året. Sedan 1999 redovisas biståndshushållen och biståndsmottagarna endast en gång på läns- och riksnivå. Summan av biståndsmottagarna och hushållen i kommunerna är därför inte desamma som antalsuppgifter som redovisas för län och riket.

Uppskattning av hushåll i befolkningen

Vid beräkning av andelen biståndshushåll i befolkningen används uppskattade uppgifter om det totala antalet hushåll från SCB:s arbetskraftsundersökning (AKU). Uppgifterna bygger på ett urval av befolkningen på cirka 21 500 personer per månad. AKU innehåller dock både slumpmässiga och systematiska fel, vilket ger en viss osäkerhet i skattningarna. För mer information se www.scb.se/am0401.

Statistik gällande ersättning till flyktingar

Introduktionen av nyanlända flyktingar var tidigare ett kommunalt uppdrag och åren 1993–2011 ingår introduktionsersättning enligt lag (1992:1068) om introduktionsersättning för flyktingar och vissa andra utlänningar i statistiken över ekonomiskt bistånd. Från och med den 1 december 2010 har Arbetsförmedlingen (AF) det samordnande ansvaret för etableringsinsatser och försörjning i form av etableringsersättning för nyanlända flyktingar. Etableringsersättningen betalas inte ut av kommunerna och ingår inte i statistiken över ekonomiskt bistånd till skillnad från den kommunala introduktionsersättningen. De nyanlända som tagits emot före den

1 december 2010 fick dock slutföra sin introduktion hos kommunen med introduktionsersättning. Efterhand har introduktionsersättningen fasats ut och från och med 2012 ingår inte heller de kvarvarande utbetalningarna av kommunal introduktionsersättning i statistiken över ekonomiskt bistånd. Eftersom kommunerna har det yttersta ansvaret enligt socialtjänstlagen finns det dock situationer då kommunen kan behöva betala ut ekonomiskt bistånd, t.ex. initialt till dess att den berörda personen blir beviljad etableringsersättning (det s.k. glappet) eller då personer av olika skäl inte kan försörja sig på etableringsersättningen. Detta innebär att uppgifterna i statistiken från och med år 2012 inte är direkt jämförbara tidigare år.

Datainsamling

Statistiken grundar sig på individuppgifter som Statistiska centralbyrån (SCB) samlar in på uppdrag av Socialstyrelsen. Årsinsamlingen görs en gång om året från landets samtliga kommuner. Materialet lagras på filer som överförs till SCB via Internet. Påminnelser lämnas dels skriftligt via brev och e-post, dels via telefon.

Statistikuppgifterna kompletteras med uppgifter från registret över totalbefolkningen (RTB) och Arbetskraftsundersökning (AKU) hos SCB. Inga uppgifter kan inhämtas för personer med ofullständigt personnummer. För år 2014 saknas personnummer för 2 303 av biståndsmottagarna över 16 år (0,8 %).

Osäkerhetskällor och mätfel

Mätning

Ett mätfel är avvikelser mellan det rapporterade värdet och det ”sanna” värdet. Det finns flera möjliga orsaker till mätfel, bland annat mätinstrumentets utformning och användbarhet. Även tillförlitligheten i de system som kommunerna använder för att dokumentera verksamheten kan påverka uppkomsten av mätfel.

När kommunen rapporterar in uppgifterna sammanställs listor över fel och oklarheter. Det finns då möjlighet att göra korrigeringar och lämna in uppgifterna igen. Kommunerna får även en preliminär sammanställning av inlämnat material tillsammans med en jämförelse med föregående års uppgifter. Detta ger kommunerna ytterligare möjlighet att kontrollera och justera uppgifterna.

Bortfall

Svarsbortfall, vanligen förkortat till bortfall, uppstår när värdet på en eller flera variabler i en undersökning inte kan hämtas in. Saknas alla värden för ett undersökningsobjekt (en kommun) är det frågan om objektsbortfall (eller totalt bortfall); saknas enbart vissa värden för ett objekt, handlar det om partiellt bortfall.

I årsstatistiken över ekonomiskt bistånd förekommer både objektsbortfall och partiellt bortfall. Följande kommuner har behandlats som objektsbortfall år 2014:

- Botkyrka

- Dorotea
- Högsby
- Lycksele
- Upplands Väsby
- Vindeln

Orsakerna till objektsbortfallet var antingen problem i verksamhetssystem som genererar felaktiga siffror eller att system för att rapportera årsstatistiken inte implementerats ännu.

Botkyrka har enbart lämnat uppgifter för juli–december. Upplands Väsby har enbart lämnat uppgifter för april–december. Dorotea har enbart lämnat uppgifter för december. Dessa kommuners uppgifter är inte med i statistiken utan behandlas som totalt bortfall. För att minska effekterna av bortfallet har Upplands Väsby skattats med hjälp av inlämnade uppgifter för år 2012 och Dorotea och Vindeln skattats med uppgifter från år 2013. Botkyrka, Högsby och Lycksele saknade samtliga uppgifter även år 2012 och 2013. Socialstyrelsen har gjort bedömningen att uppgifter för dessa kommuner inte kan skattas på läns- eller riksnivå då data saknas för mer än två år. Detta leder till en viss underskattning för samtliga belopp samt antals-siffror på riksnivå samt länsnivå för de berörda kommunernas län. År 2011, då dessa kommuner senast lämnade in kompletta uppgifter utgjorde de tillsammans ca 1,1 % av den totala mängden hushåll samt 1,2 % av det totalt utbetalda beloppet (inkl. introduktionsersättning) i riket. För de län som berörs av kommunernas bortfall redovisas inga siffror. Detta beror på att kommunerna utgör en relativt stor del av sina respektive län. Botkyrka utgjorde ca 4,8% av det totala antalet biståndshushåll i Stockholms län 2011, Högsby 4,3% av Kalmar län och Lycksele 7,1% av Västerbottens län. När det gäller belopp utgjorde Botkyrka ca 4,7% av det totalt utbetalade beloppet (inkl. introduktionsersättning) i Stockholms län 2011, Högsby 4,4% av Kalmar län och Lycksele 7,1% av Västerbottens län.

Kommuner med partiellt (delvis) bortfall i statistiken för år 2014 är:

- Bjuv, Kävlinge, Malmö (Stadsområde Norr, Söder), Mönsterås, Nacka, Olofström, Sjöbo, Surahammar, Uddevalla, Vellinge, Vårgårda, Åmål, saknar uppgifter för januari
- Grums, Hällefors, Höör, Karlskoga, Lund, Malmö (Innerstaden, Väster, Öster), Nybro, Orsa, Sala, Säffle, Töreboda saknar uppgifter för januari och december
- Fagersta, saknar uppgifter för december
- Gävle, har i vissa fall felaktigt rapporterat in uppgifter om barn som biståndssökande.

Gävle har under året felaktigt registrerat barn som biståndssökande. Barnen tillhörde hushåll där det fanns föräldrar men där enbart barn registrerades. I dessa fall är det föräldrarna som bär försörjningsansvaret och som ska stå som sökande av ekonomiskt bistånd och eventuella barn skall inrapporteras som mängduppgift. Uppgifterna för barn (17 år och yngre) som registrerats som biståndssökande och som är inrikes födda har därför tagits bort från kommunens inrapporterade uppgifter. Detta innebär att uppgifterna för Gävle

kommun avseende belopp, biståndshushåll samt antal biståndsmottagare blir underskattade. Totalt är 179 barnhushåll borttagna från kommunen.

Även det partiella bortfallet beror till stor del på systemproblem som uppkommit i samband med omställning till månadsrapportering. Flertalet av de kommuner som saknar decemberuppgifter har felaktigt rapporterat in månad för utbetalning, i stället för den månad som biståndet avser (d.v.s. utbetalningar som gjordes i december 2014, avsåg egentligen januari 2015 men rapporterades felaktigt in under december). Felaktiga uppgifter har exkluderats efter bekräftelse från kommunerna. Malmö fick möjlighet att skicka in ny data, men samtliga stadsdelar saknade möjlighet att korrigera uppgifter. Bortfallet för december månad påverkar möjligheten att jämföra denna månad med övriga månader.

Inga skattningar eller andra åtgärder vidtas på grund av partiella bortfall. Detta innebär att omfattningen av det partiella bortfallet påverkar resultatredovisningen och måste beaktas vid jämförelser. I bilaga 1 redovisas bortfall för år 2013 (se även avsnitt Statistikens tillförlitlighet i övriga publikationer gällande årlig statistik över ekonomiskt bistånd som finns att hämta på www.socialstyrelsen.se/ekonomisktbistand).

Bearbetning

Det inrapporterade materialet bearbetas av Socialstyrelsen och SCB genom olika numeriska kontroller, korrigering av felaktiga värden och beräkningar. I samband med granskningen har ett antal kontakter tagits med uppgiftslämnarna och fel har kunnat rättas till. Därefter har resultattabeller tagits fram.

I de fall belopp redovisas som tidsserier räknas tidigare års värden upp för att motsvara 2014 års penningvärde. Beräkningar görs med hjälp av konsumentprisindex (KPI), fastställda tal.

Sekretesskryssning av små tal (1, 2 eller 3) görs för att förhindra att individuppgifter röjs. I vissa fall kan även större tal markeras med kryss (x), för att förhindra framräkning av de små talen.

Jämförbarhet över tid

Rapporten innehåller tidsserier från 1990 (tabell 1–2 i tabellbilagan) och diagram med tidsserier från 2000 (kapitlet Resultat). Nedan följer en sammanställning av förändringar⁷ och åtgärder som har genomförts för att fortlöpande öka kvaliteten på statistiken.

1990 – förutom den sökandes personnummer utvidgades innehållet i statistiken med personnummer för övriga personer i hushållet som är 16 år och äldre.

1990 – ny variabel, ”flykting”.

1993 – flyktingar och vissa andra utlänningar med introduktionsersättning inkluderades i statistiken.

1994 – utbetalt belopp i introduktionsersättning för flyktingar och vissa andra utlänningar inkluderades.

1998 – uppgift om födelseland och senaste invandringsår från SCB:s register över totalbefolkningen (RTB) inkluderades.

1998 – korrigerings av lämnade uppgifter om medborgarskap med hänsyn till motsvarande uppgifter i RTB. Variabeln ”utrikes född” tillkommer.

1998 – uppgifter om arbetslöshet införs. Statistiken utökades med antalet biståndsmottagare som var registrerade som arbetslösa utan ersättning vid Arbetsförmedlingen någon gång under året, samt antal biståndsmottagare som var registrerade vid Arbetsförmedlingen under hela året.

1999 – biståndsmottagare och biståndshushåll som har flyttat över en kommun- eller länsgräns under året redovisas nu endast en gång på länsnivå och riksnivå. Tidigare kunde en sådan person räknas två gånger vilket gjorde att antalet biståndsmottagare på läns- och riksnivå överskattades.

2000 – en särredovisning infördes i vissa tabeller, av de hushåll där *både* registerledaren och dennes eventuella sammanboende är födda i utlandet. Detta gjordes utöver variabeln ”utrikes födda hushåll”, som inkluderar alla hushåll där minst en av de vuxna är födda utomlands.

2000 – beräkning till *fasta* priser infördes istället för, som tidigare, redovisning i löpande priser.

2001 – Från att enbart ha samlats in som en mängduppgift samlas uppgifter om utbetalat ekonomiskt bistånd respektive introduktionsersättning in per kalendermånad. Tidigare kunde man inte avgöra om ett hushåll som under ett år hade exempelvis både introduktionsersättning under 4 månader och ekonomiskt bistånd under 6 månader, fick biståndet under 6, 7, 8, 9 eller 10 månader. Det som redovisades då var 10 månader (4+6). Detta medförde en viss överskattning eftersom ett hushåll kan få

---

⁷ De årtal som anges i fetstil är det år som statistiken avser (statistikår).

både ekonomiskt bistånd och introduktionsersättning under en och samma månad, även om det var mycket ovanligt.

2001 – högre kvalitet på uppgifter om flyktingstatus genom att de fr.o.m. detta statistikår inhämtades från Integrationsverkets databas STATIV istället för som tidigare från kommunerna. Tidigare hade kommunerna bristande definitioner och ofta fanns det inte tillräckligt med kunskap om vilka som var flyktingar. Denna åtgärd förväntades öka antalet flyktingar som redovisas i statistiken.

2001 – kommunerna fick anvisning om att barn enbart skulle redovisas i hushållet där de huvudsakligen bodde. Antalet barn hade tidigare över-skattats något om föräldrar som inte var sammanboende hade fått ekonomiskt bistånd. I sådana fall räknades barnen två gånger.

2003 – uppgifter om födelseår för barnen i hushållet som är under 16 år började samlas in.

2003 – äldreförsörjningsstödet infördes 1 januari 2003 och är ett stöd om inte de andra pensionsförmånerna räcker till. Detta stöd kan erhållas från och med att man fyllt 65 år.

2007 – efter Integrationsverkets nedläggning den 30 juni 2007 har SCB inte tillgång till uppgifter om flyktingstatus på samma sätt som tidigare. För att kunna avgöra vilka som är *nyttillkomna* flyktingar har SCB, från och med statistikår 2007, istället använt uppgifter om skälet till bosättning för dem som fått uppehållstillstånd.

2008 – statistik om arbetslöshet tas bort från rapporten eftersom dessa uppgifter inte tillhör den officiella statistiken. (se information om officiell statistik på <http://www.scb.se/SOS>).

2010 – lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare trädde i kraft den 1 december 2010. Bland annat ska en statlig etableringsersättning utgå vid aktivt deltagande i insatserna. Eftersom ersättningen inte betalas ut av kommunerna ingår den inte i statistiken över ekonomiskt bistånd. Detta innebär en skillnad mot tidigare statistik, som har inkluderat den kommunala introduktionsersättningen enligt tidigare lag- stiftning. Nyanlända som tagits emot före den 1 december 2010 slutför dock sin introduktion hos kommunen och får introduktionsersättning. Efterhand som dessa avslutar introduktionen fasas introduktionsersättningen ut.

2010 – Statistiken utökas med uppgifter om försörjningshinder (orsak till behov av ekonomiskt bistånd) och ändamål med utbetalat ekonomiskt bistånd. Se rapport *Statistik över försörjningshinder och ändamål med ekonomiskt bistånd 2011*.

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2012/2012-9-4>

2012 – från och med 2012 ingår inte heller de kvarvarande utbetalningarna av kommunal introduktionsersättning till flyktingar och vissa andra utrikes födda i statistiken över ekonomiskt bistånd. Efter den 30 november 2010 fattas inga nya beslut om introduktionsersättning (se ovan).

2013 – En del bortfallskommuner kan inte skattas från föregående år då de saknar uppgifter även för 2012, och har istället skattats med hjälp av

uppgifter från år 2011 (hushåll som enbart erhållit introduktionsersättning och biståndstagare som hör till dessa hushåll har exkluderats vid skattningar).

2014 – En del bortfallskommuner kan inte skattas från föregående år då de saknar uppgifter även för 2013, och har istället skattats med hjälp av uppgifter från år 2012 (hushåll som enbart erhållit introduktionsersättning och biståndstagare som hör till dessa hushåll har exkluderats vid skattningar). Kommuner med mer än 10 månaders bortfall har behandlat som totalbortfall vid produktionen av statistiken. Botkyrka, Högsby och Lycksele saknade samtliga uppgifter även år 2012 och 2013. Inga skattningar har gjorts för dessa kommuner.

Under åren har det skett ändringar i indelningar av län och kommuner, vilket också kan påverka jämförelse med uppgifter i tidigare rapporter. Mer information om vilka förändringar som skett finns på SCB:s webbplats, http://www.scb.se/Pages/List____257263.aspx

Definitioner och ordförklaringar

Definitioner och ordförklaringar som förekommer i statistiken listas här alfabetiskt. Vissa begrepp har bearbetats terminologiskt och därmed fått en definition. Dessa är markerade med en asterisk(*). I Socialstyrelsen termbank⁸ finns mer information.

Antal hushåll i befolkningen – För att redovisa antalet biståndshushåll per 100 hushåll i befolkningen hämtas uppgifter om antalet hushåll från SCB:s arbetskraftsundersökningar (AKU). Uppgifterna är skattningar som baseras på ett urval av befolkningen. AKU innefattar både slumpmässiga och systematiska fel, vilket ger en viss osäkerhet i skattningarna.

(Se http://www.scb.se/Pages/ProductDocumentations____23274.aspx)

Barn – person under 18 år.

Bistånd*– Individuellt behovsprövad insats som beslutas med stöd av socialtjänstlagen. *Kommentar:* Bistånd kan enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL, ges till den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt. Enligt 4 kap. 2 § får socialnämnden om det finns skäl för det ge bistånd utöver vad som följer av 1 §. Biståndet kan gälla försörjning (försörjningsstöd)⁹ eller livsföring i övrigt.

Ekonomiskt bistånd är det begrepp som täcker all ekonomisk hjälp enligt socialtjänstlagen. Försörjningsstöd är en del av det ekonomiska biståndet och avser de vanligaste och regelbundet återkommande levnadskostnaderna.

Försörjningsstödet består dels av en norm för livsmedel, kläder och skor, lek och fritid, förbrukningsvaror, hälsa och hygien samt dagstidning, telefon och TV-avgift, dels av skäliga kostnader för boende, hushållsel, arbetsresor, hemförsäkring samt medlemskap i fackförening och arbetslöshetskassa. När det gäller normen beslutar regeringen varje år om en skälig nivå genom riksnormen.

Till livsföringen i övrigt hör till exempel vård och behandling, boende i olika former och ekonomiskt bistånd som inte gäller försörjning, det vill säga mer tillfälliga eller sällan förekommande ekonomiska behov. Det kan vara kostnader för hälso- och sjukvård, tandvård, glasögon, hemutrustning eller begravning med mera.

Biståndshushåll – Hushåll som har fått ekonomiskt bistånd eller introduktionsersättning. Som ett hushåll räknas:

- ensamstående med eller utan hemmavarande barn
- sammanboende med eller utan hemmavarande barn

---

⁸ Se <http://socialstyrelsen.iterm.se/>

⁹ Försörjningsstöd definieras i 4 kap. 3 § socialtjänstlagen (2001:453).

Med sammanboende jämställs sambo, registrerad parter, maka eller make. Hemmavarande barn över 18 år som inte går i gymnasiet och andra vuxna som bor i bostaden, t.ex. mor- och farföräldrar, bildar egna hushåll.

Biståndsmottagare – Alla medlemmar i ett biståndshushåll registreras som biståndsmottagare, oavsett om biståndet avsett hushållet som helhet eller enbart någon av dess medlemmar. Vuxen biståndsmottagare är person som är 18 år eller äldre och som inte omfattas av föräldrars försörjningsskyldighet. Totalt antal biståndsmottagare är samtliga vuxna och barn som ingår i biståndshushållet.

Biståndstid – Antal månader som biståndshushållet har fått ekonomiskt bistånd under det kalenderår som redovisas.

Etableringsersättning – Lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare trädde i kraft den 1 december 2010. Den innebär att Arbetsförmedlingen tar över det samordnande ansvaret från kommunerna för etableringsinsatser för bland annat nyanlända flyktingar, och att en statlig ersättning ska utgå vid aktivt deltagande i etableringsinsatser. Eftersom etableringsersättning inte betalas ut av kommunerna redovisas den inte i denna statistik, till skillnad från den introduktionsersättning som kommunerna kan ge till personer som anlänt före den 1 december 2010 (se Introduktionsersättning på nästa sida).

Fasta priser – Biståndsbelopp som avser 2013 eller tidigare har justerats för inflation genom att räknas om till fasta priser utifrån KPI (konsumentprisindex, skuggindex). Anledningen är att de ska motsvara 2013 års priser vid jämförelse. Fasta priser innebär att biståndsbeloppen justeras för inflation som skattas med hjälp av konsumentprisindexet (KPI) med skuggindex. Skuggindex innebär att indexet för tidigare år korrigeras för effekter av mätfel och stora förändringar som t.ex. skattereformer.

Flykting – En nyanländ utländsk person som har fått uppehållstillstånd i Sverige på grund av skyddsbehov. I statistiken räknas personen som flykting från och med det år hon/han har fått uppehållstillstånd samt ytterligare tre kalenderår. Tidsavgränsningen härrör från kommunernas tidigare flyktingmottagande.

Flyktinghushåll – Hushåll där någon i hushållet är flykting. Termen används i den officiella statistiken för att jämföra skillnader i biståndsmottagande mellan olika typer av biståndshushåll.

Försörjningsstöd – definieras i 4 kap. 3 § socialtjänstlagen (2001:453).

Inrikes respektive utrikes födda – Indelningen grundar sig på en bakgrundsvariabel med uppgifter om födelseland.

Inrikes födda hushåll – Hushåll där samtliga vuxna är födda i Sverige. Termen används i den officiella statistiken för att jämföra skillnader i biståndsmottagande mellan olika typer av biståndshushåll.

Introduktionsersättning* – Ekonomisk ersättning till flyktingar och vissa andra utrikes födda som har tagits emot i kommunen före 2010-12-01. *Kommentar:* En kommun fick enligt lagen (1992:1068) om introduktionsersättning för flyktingar och vissa andra utlänningar ge denna ersättning som ett alternativ till ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen. Ett villkor för att introduktionsersättning skulle få beviljas var att flyktingen förband sig att följa en introduktionsplan som fastställts av kommunen i samråd med flyktingen. Till vissa andra utrikes födda räknas bland annat anhöriga till flyktingar och personer som beviljats uppehållstillstånd på grund av humanitära skäl.

Lagen (1992:1068) om introduktionsersättning för flyktingar och vissa andra utlänningar upphörde 2010-12-01 och har ersatts av lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare. Flyktingar som anlänt efter den 1 december 2010 får ersättning enligt lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare. Etableringsersättning betalas ut av Försäkringskassan efter beslut av Arbetsförmedlingen.

De som fått introduktionsersättning före den 1 december 2010 fortsatte dock att få introduktionsersättning under sin introduktionsperiod (max tre år). I och med detta har introduktionsersättningen successivt fasats ut. Introduktionsersättning har ingått i statistiken över ekonomiskt bistånd 1993–2011, men från och med år 2012 ingår inte heller de kvarvarande utbetalningarna i statistiken.

Långvarigt biståndshushåll – Hushåll som har fått ekonomiskt bistånd eller introduktionsersättning i minst tio månader under kalenderåret. Månaderna behöver inte vara sammanhängande. Termen används i den officiella statistiken för att jämföra olika typer av biståndshushåll med avseende på biståndsmottagandets längd.

Långvarig biståndsmottagare – En person som ingått i ett eller flera biståndshushåll i minst tio månader under året. Om en biståndsmottagare förekommer i flera olika hushåll under året räknas den sammanlagda tiden i de olika hushållen. Månaderna behöver inte vara sammanhängande.

Sökande – För varje biståndshushåll ska kommunerna ange en vuxen person, 18 år eller äldre, som så kallad sökande (registerledare). I vissa fall finns inga vuxna i hushållet utan endast barn under 18 år, framför allt i flyktinghushåll. I undantagsfall blir någon av dem sökande.

Utbetalt ekonomiskt bistånd – Summan av det ekonomiska bistånd som har betalats ut avseende året inklusive det belopp som betalats till personer som deltog i kommunala introduktionsprogram. Biståndet redovisas i totalt belopp, exklusive eventuella återbetalningar för belopp som kommunen får tillbaka från enskilda personer eller staten.

Däremot ingår inte bistånd som utgår enligt lag (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA) och som kommunen i vissa fall betalar ut till utländska medborgare utan uppehålls- och arbetstillstånd. Inte heller ingår kostnader för arbetsmarknadsåtgärder eller ersättning för deltagande i sådana åtgärder.

Utrikes födda hushåll – Hushåll där någon vuxen är född utomlands. Termen används i den officiella statistiken för att jämföra skillnader i biståndsmottagande mellan olika typer av hushåll.

Vuxna – Personer som är 18 år eller äldre.

Tabellförteckning

Tabell 1. Biståndsmottagare, biståndshushåll, genomsnittlig biståndstid samt utbetalt ekonomiskt bistånd, avseende 1990–2014

Tabell 2. Utbetalt ekonomiskt bistånd fördelat efter inrikes respektive utrikes födda, avseende 1990–2014

Tabell 2a. Utbetalt ekonomiskt bistånd exklusive introduktions- ersättning i löpande och fasta priser 2014, avseende 1990–2014

Tabell 3. Biståndshushåll fördelade efter inrikes respektive utrikes födda, hushållstyp och antal barn, avseende 2014

Tabell 4. Biståndshushåll fördelade efter hushållstyp, även angivet i procent av hushåll i befolkningen 2014 samt förändringar i procent mellan 2012 och 2014. Registerledare är i åldern 18–64 år.

Tabell 5. Utbetalt ekonomiskt bistånd fördelat efter inrikes respektive utrikes födda, hushållstyp och antal barn, avseende 2014

Tabell 6. Utbetalt ekonomiskt bistånd fördelat efter månad och hushållstyp, miljoner kronor, avseende 2014

Tabell 7. Biståndshushåll fördelade efter inrikes respektive utrikes födda, antal månader och hushållstyp, avseende 2014

Tabell 8. Biståndsmottagare 16 år och äldre fördelade efter kön, ålder och inrikes respektive utrikes födda, avseende 2014

Tabell 9. Långvariga biståndsmottagare 16 år och äldre fördelade efter kön, ålder och inrikes respektive utrikes födda, avseende 2014

Tabell 10. Långvariga biståndsmottagare 18 år och äldre fördelade efter kön och ålder, avseende 2014

Tabell 11. Långvariga biståndshushåll fördelade efter hushållstyp, födelseland, avseende 2014

Tabell 12. Biståndshushåll och ekonomiskt bistånd på läns- och kommunnivå, avseende 2014

Tabell 13. Biståndsmottagare fördelade efter inrikes respektive utrikes födda på läns- och kommunnivå, avseende 2014

Tabell 14 Biståndshushåll och ekonomiskt bistånd på stadsdelsnivå för Stockholm, Malmö och Göteborg, avseende 2014

Tabell 15. Biståndsmottagare fördelade efter inrikes respektive utrikes födda på stadsdelsnivå för Stockholm, Malmö och Göteborg, avseende 2014

Teckenförklaringar

- 0** Värdet är noll, inget finns att rapportera.
- ..** Uppgiften finns inte tillgänglig eller är alltför osäker för att anges.
- .** Värdet kan inte förekomma.
- x** Sekretesskryssning av talen 1, 2 och 3 har genomförts. För att förhindra bakvägsidentifiering kan även större tal ha markerats med x.

Social assistance 2014

Summary

The statistics in this publication refer to social assistance in the form of livelihood support and assistance for living in general under Chapter 4, section 1, and where appropriate, Chapter 4, section 2, of the Social Services Act. Introduction benefit under the Introductory Allowance for Refugees and Certain Other Aliens Act is also included in the concept of social assistance. The statistics are part of Official Statistics of Sweden (SOS). As of 2012, introductory allowance for refugees is not included in the statistical presentation.

The statistics are intended to show how many persons and households received social assistance and the amounts paid on any occasion during 2014. Furthermore, the results are broken down by factors such as gender, type of household, duration of assistance, etc. The report also shows changes compared to the year before and previous years. The results are based on individual data.

Due to missing data from three municipalities 2014, 2013 and 2012, there is some uncertainty to the statistics 2014. Due to this, all estimates for the country are under estimated by approximately 1%.

Recipient households

- In 2014, 226,684 households received social assistance. These households make up 5.6 per cent of the households in the population¹⁰.
- Recipient households are dominated by single households. Regardless of year, men without children form the largest group.
- The household type with the highest rate of recipients of social assistance is single women with children. In 2014, 21 per cent of all single mothers in the population received social assistance.
- 7 per cent of Swedish children live in households that receive social assistance, and 2.6 per cent live in households receiving long-term assistance, that is at least 10 months during the year.
- The average amount paid per recipient household was SEK 46 521, which is roughly the same as compared to 2013, in fixed prices¹¹.
- In 2014, municipalities paid out SEK 10.5 billion in social assistance, excluding introductory allowance for refugee and certain other aliens. This is an increase of 2 per cent in fixed prices compared to 2013.
- In 2014 the amounts are spread relatively evenly over the months.

---

¹⁰ Due to limitations in the estimate of the total number of households at national level, only households are included where the registered person is aged between 18 and 64.

¹¹ Refers to households with social assistance, excluding introductory allowance for refugees.

Assistance recipients

- In 2014, 4.2 per cent of the population as a whole received social assistance. There were approximately 410,621 beneficiaries, of which 270,300 were adults and 140,321 were children.
- The number of adult recipients decreased by 1 096 from 2013 to 2014.
- 38 per cent of adult beneficiaries were between 18 and 29 years old.
- 38 per cent of assistance recipients aged 18 or older, were long-term assistance recipients, i.e. persons in recipient households who received social assistance for at least ten months during 2014.

List of tables

Table 1. Assistance recipients, recipient households, average length of assistance period, and total social-assistance expenditures, 1990–2014

Table 2. Total expenditures for social assistance, by country of birth, 1990–2014

Table 2a. Total expenditures for social assistance, excluding introductory benefits, by constant prices with 2014 as base year, 1990–2014

Table 3. Recipient households by type, number of children and country of birth, year 2014

Table 4. Types of recipient households as percentage of all households for age-group 18–64, during year 2013; and percentage change from 2013 to 2014

Table 5. Total expenditures for social assistance, by household type, number of children and country of birth, year 2014

Table 6. Total expenditures for social assistance, by month and household type, year 2014

Table 7. Recipient households, by number of month and household type, year 2014

Table 8. Assistance recipients aged 16 and older, by gender, age and country of birth, year 2014

Table 9. Long-term assistance recipients aged 16 and older, by gender, age and country of birth, year 2014

Table 10. Long-term assistance recipients aged 18 and older, by gender and age, year 2014

Table 11. Long-term recipient households, by household type country of birth year 2014

Table 12. Recipient households and social-assistance expenditures of counties and municipalities, year 2014

Table 13. Assistance recipients by native country, Swedish county and municipality, year 2014

Table 14. Recipient households and social-assistance expenditures by district of Stockholm, Gothenburg and Malmö, year 2014

Table 15. Assistance recipients by district of Stockholm, Gothenburg and Malmö, year 2014

Explanations of the symbols

0	Value is zero, nothing to report.
..	Information not available or too uncertain to report.
.	Value does not exist.
x	Number of observations is (a) three or less; or (b) a sum of numbers, one of which is three or less.

Swedish – English Glossary

andel	share, proportion
antal	number
barn	child, children (under 18 years of age)
befolkning	population
belopp	amount, sum
biståndsform(er)	type(s) of social assistance
biståndshushåll	recipient household(s)
biståndsmottagare	assistance recipient
biståndsmånader	months of assistance during one year
både	both
dennes/dennas	his/hers
därav	of which
ekonomiskt bistånd	current term for social assistance, income support, social benefits, social welfare (per USA)
eller (el.)	or
enbart	only
ensamstående kvinnor	single women
ensamstående män	single men
etableringsersättning	introduktion benefits
ev. sammanboende	partner (if any)
exklusive (exkl.)	excluding
fasta priser	constant prices
flera	more, several
flykting(ar)	refugee(s)
flyktinghushåll	households in which at least one adult is a refugee
flödesdiagram	flow chart
födelseland	country of birth, native country
förändring	change
genomsnitt	average
genomsnittligt belopp	average expenditure
hela riket	entire country, nationally
hushållstyp	type of household
inklusive (inkl.)	including
inrikesfödd	native-born
introduktionsersättning	introductory benefits
invånare	inhabitant

kommun/er	municipality (-ies)
kommungrupp	municipal category
kostnader	costs, expenditures
kronor (kr)	Swedish crowns/kronor, SEK
kvarvarande	continuing, remaining
kön	gender
långvarig biståndsmottagare	long-term assistance recipient
långvarigt biståndshushåll	long-term recipient household
län	county
löpande priser	current prices
med	with
medborgarskap	citizenship
medeltal	average, mean
miljoner	million
mnkr	SEK million
månader	months
ny/nya	new
någon gång under året	at least once during the year
okänt	unknown
procent, per 100	per cent
registerledare	reference person
sammanboende	married/cohabiting/registered partner(s)
samtliga	all
summa	sum, total
svenska biståndsmottagare	assistance recipient(s) of Swedish citizenship
svenska hushåll	households in which at least one adult is a Swedish citizen
utan	without
utbetalt	paid out, disbursed
utbetalt belopp	expenditure
utländska biståndsmottagare	assistance recipient(s) of foreign citizenship
utländska hushåll	households in which at least one adult is a foreign born citizen
utrikesfödda	foreign-born
vistelsetid	length of residency (in Sweden)
vuxna	adult/adults (18 years and older)
ålder(n)	age
år	year
övriga	the others, the remainder
2014 års priser	constant prices with 2014 as base year

Bilaga 1. Bortfall 2013

Följande är en redovisning av föregående års bortfall. Fem av landets 290 kommuner har inte lämnat uppgifter för 2013 (Botkyrka, Högsby, Lycksele, Upplands Väsby, Vallentuna). Tre av kommunerna (Botkyrka, Högsby och Lycksele) saknade även uppgifter för 2012. För Botkyrka, Högsby och Lycksele skattades uppgifterna med hjälp av inlämnade uppgifter för år 2011 (hushåll med enbart introduktionsersättning uteslöts), och Upplands Väsby och Vallentuna skattades med uppgifter från år 2012.

Kommunerna har haft tekniska problem eller saknat datasystem och support i samband med uppsägning av avtal. Totalt bortfall skattas på läns- och riksnivå genom kommunuppgifter från föregående år.

24 kommuner har inte lämnat kompletta uppgifter och data för vissa månader har därmed tagits bort. Kommuner med partiellt (delvis) bortfall 2013 är:

- Nynäshamn, saknar uppgifter för januari
- Vansbro, saknar uppgifter för januari–februari
- Solna, saknar uppgifter för januari–juni
- Boden, saknar uppgifter för januari–mars
- Bjuv, Grums, Hällefors, Höör, Karlskoga, Kävlinge, Malmö, Mönsterås, Mörbylånga, Nacka, Nybro, Olofström, Sala, Sjöbo, Säffle, Töreboda, Uddevalla, Vellinge, Vetlanda, Vårgårda, saknar uppgifter för december